

Endavant

FEDERACIÓ
DEMOCRÀCIA
SOCIALISME

BUTLLETI INTERIOR DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

PRIMERA ÈPOCA N.º 49
15 GENER 1946

Editorial

L'acció de la Resistència

La preocupació cabdal que ha presidit la constitució del CONSELL NACIONAL de la DEMOCRACIA CATALANA, el nostre organisme de Resistència nacional, ha estat el desig de realitzar, per damunt de tots els obstacles, la unitat democràtica de les forces de l'interior i de l'exterior a l'entorn de les nostres màximes ambicions nacionals i dels més alts ideals de llibertat política i de justícia social.

L'acte de fe que significa l' renunciament d'aquest anhel, ens diu a bastament en quina mesura la Resistència interior compta amb el seu propi esforç per a foragitar el franquisme i determinar la solució del nostre problema d'acord amb les línies generals comunament sentides.

Al revés de les masses exiliades, les forces de la Resistència interior, per llur acció i presència, s'avancen als resultats de conferències, assemblees i reunions de tota mena, determinant el camí del desenllaç. Sense menyspreuar l'acció internacional, però sense esperar-ho tot d'ella, l'esperit intern posà en evidència les assercions franquistes segons les quals una intervenció estrangera seria considerada anti-nacional per la bona raó que « el problema espanyol no existeix ». És un avantatge que la Resistència ha patentitzat sobre la política de l'exili i del qual en podem comprendre més tard tot el seu abast i la seva vàlua.

Que demanem a les potències estrangeres el reconeixement de les nostres institucions legals, que cerquem d'elles el beneplàcit a solucions tendents a evitar noves efusions de sang, i fins i tot que emprem a l'estranger el terreny d'operacions que ens cal per tal de seguir hostilitzant sense repit el franquisme abominat, són coses amb les quals tots hi estarem sempre d'acord. Que de l'estranger n'esperem purament i simplement la solució del nostre problema, i que aquesta esperança ens serveixi de raó inhibitoria, no pot tenir, per contra, ni l'assentiment de la Resistència interior ni el dels organismes que la recolzem.

Hi ha actituds que es passarien de comentaris si, en adoptar-les, cadascú hagués mesurat l'abast del gest i la responsabilitat que se'n desprèn. En el nostre cas no és així. L'exili ha vist néixer la política de despreci dels que no esperen res de l'acció internacional, i la política d'inhibició dels que no esperen tot d'aquella. Una i altra són igualment desaconsellables.

Afirmar, per exemple, que l'Assemblea de l'O.N.U. no adoptarà cap acord que pugui afavorir-nos en el nostre desig de redonar als pobles ibèrics llur llibertat, és pecar per excés de malícia i endisar-se en un dilema no gens afalagador per a les nostres paciències: esperar-ho tot de les primeres reunions de l'O.N.U. és, tanmateix, correr un risc no menys imprudent. Cal valorar la situació en les seves justes proporcions. Així, sense posar a contribució una extrema suspicàcia, ens és permès de comprendre el volum de les decisions que puguin prendre les cinquanta-i-una nacions reunides a Londres, i fer remarcar que, pels seus propis acords, no es probable que l'Assemblea de les Nacions Unides solucioni definitivament el problema espanyol; però ens ajudarà, sense cap dubte, a trobar la disjuntiva i consolidarà, per descomptat, les nostres posicions. Des de les quals continuarem l'hostilització contra el règim imperant a la Península.

Comprendre i valorar justament l'ajut internacional hauria d'ésser la primera condició de la política de l'exili.

Ens apar que el problema espanyol, o millor dit, el problema ibèric, segueix els curs dels esdeveniments internacionals ep la mesura que nosaltres mateixos l'abandonem a les incidències estrangeres. I encara ens apar amb més claredat que en la proporció que nosaltres, els propis interessats, siguem capaços d'influenciar-lo per la nostra acció, determinar-ne el sentit de marxa, la solució del problema espanyol serà de més en més la que nosaltres li donaríem si ens fos possible escollir-la lliurement.

Les potències estrangeres adoptaran tard o d'hora, una actitud moral de repulsa envers el franquisme, sancionant-lo diplomàticament i econòmicament. La solució política del problema restarà, tanmateix, influenciable a les decisions que poguem prendre, a la política d'entesa i d'unitat democràtica que siguem capaços d'endegar i, per descomptat, a l'acció decidida de tots els antifranquistes.

Plantejat així el problema, els nostres deures envers la Resistència interior es fan de més en més pressants; la nostra obligació de realitzar la unitat democràtica de les forces exiliades tan aconsellada i aconsellable, més ineludible.

Malserviríem les ambicions nacionals de què ens reclamem i els nostres ideals, si pretenguéssim desentendre'ns de la conducta del problema espanyol refusant-ne tot el pes feixuc de responsabilitats que comporta.

I pecaríem d'impudència si, tot fent-ho així, no comprendguéssim, o no donéssim a comprendre, que mentre la política de l'exili no hi doni el coll, el problema espanyol continuarà rebotant-nos damunt de les espalles i recordant-nos el nostre deure ineludible, el nostre esforç inalienable envers la Catalunya resistent.

En el dotzè aniversari
de la mort del President Macià

LLUM ALS ULLS...

Escrivim aquestes notes en complir-se el dotzè aniversari d'aquelles diades d'angúnia que vivia el poble de Catalunya quan el seu primer President, l'inoblidable Francesc Macià, lluitava amb la mort, i tothom, amb l'ale en suspens i l'al cor, esperava el report fàultatiu que a cada hora trametien les estacions radials barcelonines. La fi del seu combat va ésser adversa pel President i per Catalunya, i el Nadal del 1933 fou una diada fosca, presagi de mals averanys.

Macià volués els ulls amb la vista l'una Catalunya reconstruïda. Malgrat les doloroses decepcions que sovint havien amargat la seva vida pura, Macià va acomiadar-se de nosaltres deixant una estela d'optimisme, de voluntat de lluita, d'orientació segura. Sabia on anava i el què volia. Ell no podia preveure les jornades d'humiliació, d'esglai i d'esclatament que el desti havien reservat a Catalunya i que, quan ell morís, ja apuntaven en diversos indrets de l'herència. Set anys després de la seva mort, el misteri de la Trinitat, nasent a Alexandria i adoptat pels cristians, simbolitzava el cicle tràgic de Catalunya: el Pare era la glòria, el fill era crucificat, i l'Esperit Sant — el Verb — era bandejat i prosorit de la terra en la barbàrie forastera s'havia entronitzat de bell nou, mentre milers i milers de catalans seguien la melanciosa diàspora dels sense pàtria i dels sense nord. I n'han passat cinc més.

Encara avui a Catalunya, la mort i el silenci es fan trista companyia. Encara els cors estan amaratats de dol mentre belluga una petita flama d'esperança a les tenebres. Ja fa centúries que l'esperit de Catalunya va aprendre d'arrau lliure a les haumes i es la saba de les plantes indígenes. El degotig tot just perceptible dels avencs és massa feble per a efergar la follia dels tirans i la servitud dels botxins. Però el dol hi és perquè hi ha catalans que fan autàmatament al després i es venen les túniques de les víctimes per trenta miserables diners. Hi és més encara perquè hi ha infants que neixen encara el nom de Catalunya i adolescents que estiren el braç, signeixen el pas militar i renequen de la mare que els va parir.

Costa, costa molt als catalans « enterrar » a Catalunya d'orientar-se enmig de tanta vesania i tant crim. Ben ells els qui, més que ningú, demanen llum, llum als ulls, que els hi esbargeixi la gruixa de tenebres. Quan veuen que el sol surt cada dia i Catalunya segueix esclava, que els morts no ressusciten i els allunyats no tornen, dubten de què hi hagi un demà i es cansen d'esperar. Els clergues, els mercaders i tots els insensibles que van i venen, expliquen que allà hi ha pau i que no es belluga res. No s'atreveixen a dir que tothom està content perquè, per insensats que siguin, saben els perills que comporta viure damunt d'un volcà. Però diuen una cosa amb la qual no podem menys que estar d'acord: diuen que el passat no tornarà.

Si Macià estigués amb nosaltres en el dia d'avui ens diria també que el passat no ha de tornar. Ens ho diria el President Companys estilitzat amb la suprema unció del sacrifici. El passat no pot tornar. Ni Catalunya pot tornar resignada a l'antiga condició subalterna ni hi pot haver catalans que pensin

amb Catalunya com una heretat resorbible. L'altiu d'apropiadors, la política infima de grupets ambiciosos, la burocràcia ludolet i vegetiva, tot ho va lliurar a la guerra i tot està acabat. Es podran fer simulacres de pontificat polític com si encara la màquina estigués concejada. Es endebaran. Els qui es vulguin sacrificar per Catalunya encara tenen tasca i pervenir. Els qui sortiren carregats i en pla de turisme que, ai les i la guerra mundial eis hi va interrompre, poden renovar llurs projectes i donar la volta al món en avions ràpids i amb bones companyies, però val més que no es recordin de Catalunya, perquè Catalunya no els oblidarà ni els perdonarà...

Havíem previst que l'any 1946 seria un any de pau i, per consegüent, per Catalunya. No ens hem equivocat. La pau que aigua es pensava que el futur es totalment negatiu, nosaltres no ho creiem així. S'ha dit que a Catalunya predominava aquesta tendència a aquella altra. Pel que veiem i patim, a Catalunya predomina el seu i la memòria, i la gent que s'ha acostumat a patir es fa carres que la tasca es llarga i feixuga i es disposen a fer-la ben feta. Hi ha una felicitat oronometrada amb les ausies i les dures de Euzkadi, de Galícia i de Portugal. La llum es va fent als ulls i a les consciències. La gent pensa que ja n'hi ha prou de mitges tintes, i que Catalunya s'ha de refer de cap i de nou.

Els germans de Catalunya saben on van. La guerra i la post-guerra ha estat una gran experiència que no s'haurà perdut. Hi ha qui des de fora inventa Comités i Unions que omplen el buit que s'ha fet entorn d'ells a l'exili. Tan sols... Sota l'arc gloriós de Catalunya, la nació germina en el silenci d'aquesta prova terrible que ha fet de cada català « de debò » un heroi veritable. La consciència treballa i es difon allà on la terra es conserva verge, allà on hi resten homes de cap a peus, entre els treballadors, els únics que poden i volen alliberar Catalunya.

Avui a Catalunya es comença a fer feina. Potser no hi haurà moltes « flors i violes » ni molt llúria patriòtica, però hi ha determinació i clariividència. Més que mai els nostres companys comprenen l'antiga consigna, l'antiga llei: « Catalunya i el Socialisme ! I encara la comprenem més, perquè veuen que hi ha qui intenta repetir l'antiga canço,

l'antiga demagogia, l'antiga faramalla inocua i soporífera, i que, per torna, eis hi recullen en la mateixa llengua del tradidor i del boixí.

Totes les terres han passat el seu hivern, però pocs s'esperen la nostra en tragèdies soliments. Mes, la nostra, com les altres, arriba que hi veu clar, i que desitja el socialisme com la llum de la raó i la gra de la salut dels grans problemes mundials. Dura era l'alternativa d'estimar la pàtria per a tenir la satisfacció de veure la dels altres; trista era la perspectiva de crear noves fronteres i empujar els conflictes internacionals; desagraïble la idea de què subie el sol de la nassie independentista s'extingués amb interessos mesquins que la tinorien esclava de dins quan ja s'hagués desenganat dels de fora. Els qui estimen Catalunya són socialistes. El socialisme és la unió dels homes, com Catalunya és la unió dels catalans.

El demà de Catalunya és el demà socialista. No el retol del Socialisme per a emprendre la conquesta del món som ho feia el capitalisme amb la seva pretesa « llibertat econòmica ». El Socialisme és un text de llibertats fonamentals basades en la llibertat individual, en la llibertat humana. Sem al començ d'una era nova en la qual la llibertat ve consagrada per la mateixa naturalesa social. El socialisme no és una quimera ni un programa. És una condició de la vida, una necessitat biològica, com ens deia suara el gran Huxley en el seu darrer llibre. I amb la fraternitat socialista, amb les nostres activitats socialistes, des de qual-sevol instant del mor sincronitzem el nostre esforç amb l'esforç dels catalans de Catalunya i ens acostem a l'hora de l'alliberació final. Mentrestant podem dir que ningú som nosaltres està amb més i ítim contacte amb ells. Cada dia els veiem més a prop, cada dia s'obren més els seus braços, cada dia ens comprenem millor i mentre actiu allà es parla de fantasies i de petulàncies, la llum dels nostres ulls no falla i es confirma el que tenim al cor i que les veus autèntiques de Catalunya diuen a clamor. Catalunya serà lliure i el passat no tornarà i en el dintel de l'any 1946, un altre any decisiu per Catalunya i pel món, demanem que la vista no ens manqui, com en les estrofes de Maragall: « Llum als ulls i força al braç ».

Els nombrosos amics del distingit escriptor català Ramon VINYES, estaran joiosos de saber que des de Comlombia on està exiliat, no ha deixat de treballar pel nostre teatre nacional enriquint-lo d'una desena d'obres més que ben aviat esperem veure representades a Catalunya. Així mateix el nostre infatigable amic publicarà incessantment un recull de contes « En la boca dels nuvols », alguns dels quals ja han meregut la distinció del premi colombià Concepció Robell.

Per a ben aviat a « ENDAVANT » la col.laboració del company Ramon VINYES.

Dibuix de Mondragon

I els Reis també em refusen llur amistat ! !

« ...Continuant l'obra d'aplegament de les forces democràtiques catalanes, que ja havia donat per resultat la constitució de l'Aliança dels Partits Republicans Catalans, hem arribat a una perfecta entesa amb el Moviment Socialista de Catalunya, Front de la Llibertat i Front Nacional, acordant constituir una nova entitat, el CONSELL NACIONAL DE LA DEMOCRACIA CATALANA, a la qual podran incorporar-se successivament totes les altres forces polítiques i sindicals que integren la democràcia a Catalunya. A tal fi, continuem les converses que estan en molt bon camí i que esperem arribaran a bon terme proximitament. »

(De la lletra del C.N.D.C. a l'Honorable Senyor President de la Generalitat de Catalunya)

Notes i Comentaris Polítics

El plebiscit proposat per Prieto i l'autoritat interior de la Resistència

En el discurs pronunciat en la darrera reunió de les Corts tinguda a Mèxic per Indaleci Prieto, i encara més concretament en la seva conferència adreçada a la joventut socialista exiliada en aquell mateix país, es posa en el primer pla de la política d'oposició al franquisme la forma de resolució del problema espanyol mitjançant un plebiscit.

Les condicions del plebiscit que proposa Prieto haurien d'ésser: enderroament de Franco i substitució del seu règim per persones que no hagin intervingut en la repressió; substitució de totes les autoritats franquistes; dissolució de la Falange; llibertat per als empresonats; repatriament dels exiliats a càrrec de l'Estat; reposició dels funcionaris públics, militars i civils; restabliment de la llibertat de paraula, reunió i associació i anul·lació de totes les sentències dels anomenats tribunals de responsabilitats polítiques. I com a garantia pel plebiscit proposa: una super-visió de les operacions plebiscitàries per un organisme internacional; absència total de la força pública en el votació i en els preliminars; vigilància ciutadana; equitativitat de la radiodifusió i altres elements de propaganda; aplicació d'un sistema modern d'emissió del vot de manera que resti garantida l'autenticitat i el secret. I finalment l'adopció de mesures que facin impossible l'ajecament armat i de cas s'intentés olegar la voluntat popular.

Des d'ENDAVANT hem esmoçat sovint les il·lusions que podia produir en la implicació a dels exiliats la presència del Govern de la República, el de la Generalitat i el d'Escadri en tant que instruments d'ineorçació immediata a la direcció de l'Estat tan aviat es produís la caiguda del règim franquista. Sempre ens ha semblat que la solució de traspàs presentava més possibilitats per a un govern d'interlocució interior, segur de l'actitud del Exèrcit, que per a un govern-pont, tàcitament convingut com el que va cloure els ulls de l'altra dictadura, encarregat de reintegrar a llurs funcions els governs de la República.

Les institucions de la República a l'exili fan reposar, d'una manera indiscutible, la legalitat llur en la consideració internacional que poden promoure en tant que organismes legals de poder denunciat per un acte de força, conseqüència de les contingències de la guerra que acaba de finir.

Indaleci Prieto deixa de banda aquesta valoració i refusa bel·ligerància a les possibilitats de reconstrucció institucional de la situació republicana del 1939. Pel sol fet del plebiscit proposat una nova definició política posada directament en l'ànim dels pobles d'Espanya. Recolzat sobre la base d'una nova legalitat, el problema es troba situat de nou en una qüestió de principi, a escotar i definir a través del plebiscit. Aquesta tesi té un valor revolucionari si es té consciència que es recolza en l'opinió interior factible d'ésser conduïda per forces d'oposició al franquisme que, alhora que el canvi de règim proposen la revisió i el renovament de la República del 1931. Per a què sigui així i no sembli, però, una fórmula política simplement més realitzable i que la de reposició pura i simple dels governs exiliats, cal traspasar tot el valor que es pugui treure de la fórmula plebiscitària a la sensibilitat política que s'ha despertat a l'interior.

No volem, avui, raonar quina de les solucions proposades és de més factible realització ja que aquest no és el propòsit del comentari. Pretenem simplement fer comprendre que l'efectivitat real de la proposició Prieto no radica solament en el fet d'ésser més susceptible d'acceptació per part de les potències occidentals a fi de decidir-les per una actitud favorable. Ho és sobretot en el que té de situació nova, a la mesura que la disposició política de les forces de l'interior s'ha ben plaçada que les de l'exili per a representar amb tota fidelitat el moment històric actual.

Que a l'exposar la seva posició Indaleci Prieto l'hagi o no interpretada de la manera assenyada no és pas el que més interessa saber. El que cal reconèixer, però, és que per a realitzar-la es fa indispensable la presència d'una autoritat en les forces d'oposició interiors per la mateixa raó que per a sostenir la forma legal de les institucions desposseïdes ha estat necessari reconstituir-les a l'exili.

La preparació d'una fórmula plebiscitària a la Península no pot fer-se per conveni unilateral entre una comissió internacional i el Govern franquista a fi de decidir aquest darrer a acceptar el principi de traspàs. Tampoc pot néixer espontàniament un govern de « persones que no hagi intervingut en la repressió ». Ningu no tindria autoritat per a decidir i controlar una situació si no la concertava prèviament amb les dues parts i si una d'elles, la de la Resistència al franquisme, no tingués uns organismes representatius prou consistents i amb prou autoritat acreditada en l'opinió interior per a obtenir la confiança indispensable de les masses que els permetés de garantir la nova situació i a l'ensens la situació mateixa.

Més encara. No creiem que el franquisme, sense un divorsi amb l'Exèrcit — que justament és el que més s'ha compromès — s'avingui a marxar així com així. Sense un agreujament de la situació actual fins a fer-la insostenible, irremediable, les classes que han recolzat Franco no donaran el braç a torcer. L'acte internacional, que sembla ésser la base de la posició Prieto, no decidirà de la sort del franquisme mentre es limiti a una obra d'obstacle diplomàtica o econòmica. Solament amb el coadjuv de les forces de l'interior, concretat en un organisme que sapiga guanyar-se prou autoritat, galvanitzarà un volum prou fort d'opinió i hostilitat que faci insostenible l'actual règim. Ara com ara, per més antifranquista que sigui l'opinió general, no deixarà d'ésser a la vegada esquerra a tota orientació disciplinada i de control massa difícil per a ésser degudament representada.

Es en tant que hi haurà una autoritat oposicional interior que sigui reconeguda, qualificada per a controlar la situació de la massa neutra i esporuguida, que no vol el règim de Franco però tampoc la guerra civil, que la confiança en un ordre que pugui venir de les forces d'oposició guanyarà terreny. Guanyar la confiança de les masses neutres per tal com elles poden decidir la situació, i qui sap si més tard el resultat favorable d'un possible plebiscit, ha d'ésser un objectiu constant i invariable.

Si guanyar sigui, tanmateix, la fórmula que s'escollixi per a solucionar el nostre problema — plebiscit o restitució legal al Govern desposseït, el secret de la situació resta en l'agudització d'un ambient que cal ajudar a crear.

La sobirania innegable de les Corts

Es coneguda la intenció que empenyia el President Giralvers Paris, a saber, el desig d'ampliar el seu Govern i de posar-lo, en la mesura de les circumstàncies, al nivell de representació indicat pels Aliats. Ara bé, moments abans de sortir de Mèxic els senyors Martínez Barrio i Giral, els diputats socialistes han pres el següent acord posant de manifest la sobirania de les Corts en el que respecta a tota eventual ampliació ministerial. Diu així l'acord:

« En recents declaracions a la premsa, el Cap del Govern republicà espanyol, don Josep Giral ha expressat la creença de que ara es podrà aviat abordar i resoldre l'ampliació de la base política del Govern, afegint: « Aquesta decisió hauré de sotmetre-la al senyor President de la República per a la seva aprovació, si així ho té bé ». El grup parlamentari socialista estima procedent advertir que no pot reduir-se solament a aquest tràmit la proposta del President del Consell, perquè hi ha un altre requisit igualment indispensable: la conformitat de les Corts. Així ho entengué abans el senyor Giral quan, a l'assumir la presidència del Consell, feu grans esforços per a aconseguir la prompte reunió de les Corts i obtenir la confiança parlamentària no per el personalment ço que hagués estat el logic, ans, segons les seves pròpies paraules, en la reunió inaugural del 7 de novembre, « al Govern que es presenta davant del Parlament per a sol·licitar un vot de confiança després d'exposar als senyors diputats la seva activitat davant del problema de la nostra pàtria i l'orientació que ha d'inspirar la seva política ». Exposades l'actitud i l'orientació, la Cambra acordà manifestar « la seva adhesió a la política desenvolupada pel Govern i, a tal objecte, aproba la declaració ministerial i otorga el més ampli vot de confiança al Govern ». al Govern en l'estructura que tenia i per la significació amb què es presentà. Si aquesta estructura ha de variar-se i ha de modificar-se aquesta significació donant entrada a elements que, desistint-se de la política ministerial la combatiren allí mateix sense embolcalla, resulta evident que sense l'assentiment del Congrés no puguin verificar-se legítimament canvis d'aquesta naturalesa ».

Així les coses, l'ampliació del Govern Giral, d'ésser realitzable, donaria lloc a una nova reunió de Corts o, en tot cas, de la Permanent.

Plebiscit o Govern d'Unió Nacional?

No esbombem cap secret al dir que comunistes espanyols i catalans assatgen, suara, fer revirar novament la política d'Unió Nacional. Els caps comunistes més destacats la retreuen en Congressos i reunions de tota mena i malden, tan aferrissadament com sempre, per un govern de coalició nacional que reuniria, en un mateix desig de desfer-se de Franco i Falange, a tots els sectors polítics des de l'extrema dreta a l'esquerra més avançada.

Fins aquí no hi hauria res a dir tota vegada que en democràcia — per bé que aquest no sigui exactament el nostre criteri — cada partit té el dret d'exposar lliurement el seu pensament polític per extravagant i impopular que sigui. Allà on comença el recel és en comprobar que mentre els comunistes ataquen per un costat la política del Govern Giral, pressant-lo a constituir un govern de coalició nacional lliberal del tutelatge de la Junta Suprema, de l'altre treballen per a sortir del seu isolament a través d'una ampliació ministerial de l'actual gabinet, i per l'acceptació capriosa de la solució plebiscitària proposada per Indaleci Prieto. Així, mentre « Catalunya », organ psuquista de Mèxic defensa en el seu número del 26 de desembre prop-passat « el criteri d'un govern on hi estiguin representats els monàrquics i militars que combats en contra el règim franquista », el diari mexicà « Excelsior » del 21 del mateix mes i anys recull, « de font de indiscutible fidelitat » la notícia segons la qual la Secretari general del Partit Comunista « hauria acceptat la idea de plebiscit com a solució al nostre problema ».

Passem per alt la incongruència que significa cercar elements monàrquics de les dues branques i militars de l'interior que hagin combatut contra el franquisme. El que no podem deixar passar sense comentar és aquest doble joc que, si bé avantatja els comunistes en els seus propòsits proselitistes, malserveix manifestament els interessos generals de la política espanyola i catalana.

Si no estéssim avesats a les brusques revirades dels comunistes catalans i espanyols, ens alegraríem que aquests, reconeient els seus errors polítics, acceptessin

revisar llur posició. Pel moment, però, i després d'haver analitzat detingudament la seva darrera proposició, no ens és permès d'alegrar-nos-en. I heus ací perquè:

Els comunistes espanyols i catalans no pretenen fer-se seva la solució Prieto, per bé que així ho sembli. En el seu telegrama adreçat al President Giral — telegrama in-conegut de la premsa exiliada a França — la Secretari general del P. C. proposa « un govern de concentració nacional amb missió de convocar eleccions plebiscitàries per a què el poble espanyol disposi lliurement el sistema de govern que ha de regir el país ».

Na es tracta, doncs, de « govern de personalitats que no hagin intervingut en la guerra civil » com proposa Indaleci Prieto « garantit per una super-visió internacional », sino d'un « govern de concilió nacional » lliurat, com lògicament es desprèn, a la preponderància de les forces polítiques actualment mestresses de la situació interior. La força de neutralització internacional desapareix afavorint la situació privilegiada dels sectors polítics de dreta — he-reus naturals — del franquisme. Tampoc es tracta de plebiscit, sino de « consulta popular ». Tot jugant a l'equivoc, els comunistes espanyols i catalans menacen anarir novament l'ambient per tal de salvaguardar llur originalitat política.

Diem en el comentari sobre el discurs d'Indaleci Prieto que la seva posició presentava un valor revolucionari si es tenia en compte que la solució de plebiscit es recolzava en l'opinió interior, factible d'ésser conduïda, per les forces d'oposició al franquisme, vers un avenir més en consonància amb el nostre temps. De la solució proposada pel Partit Comunista no podem dir-ne el mateix. Un govern de coalició nacional, pel perill d'estabilització que representa, i per la manca de pervenir, ens apar una solució reaccionària.

Un plebiscit — nosaltres també n'estem segurs — desembocaria a la Tercera República. La política comunista podria romandre indefinidament en el període que preludeix la primera, en una dictadura Berenguer de transició, però de durada indefinida.

Tercera llista de donatius per al « FONS PERMANENT DE SOSTENIMENT A LA RESISTENCIA »

Suma anterior	frs.	15.315
Segells venuts per la Secció del M. S. de C. de Montauban		2.000
— de Bordeaux		8.155
Segells venuts pels companys		
Amadeu Olive		260
Bartomeu Torner		150
per la companyia Maria Sardà		150
pels companys Benet Iscla		150
— Misac		150
— Pere Rius		150
— Pere Isern		150
— Lluís Viguader		150
— Josep Tarafa		150
— Domènec Rubio		150
— Josep Pifarré		300
— J. Pons		150
— Josep Suarez		150
— J. J.		150
— Manuel Ballester		150
— Juli Porta		150
— Pau Pinyol		150
— Olegari Pujol		150
— Josep Sala		150
— R. Sole		30
— Francesc Gonzalez		150
Donatiu del company M. Ballester		500
— de les germanes Reboll		100
— dels companys		
— Claudi Labadal		700
— L. Lovel		200
— Lluís Aumatell		50
— Josep Llas		72
— Ramon Forcada		250
— Colomines C		100
— Jaume Sala		500
— M. Font		50
— Tomàs Pomés		250
— de la companyia J. Orallo		200
TOTAL.....	frs.	31.732

Subscripció pro Endavant

Suma anterior	18.087 fr.
Subscriptors que pagaran una quota regular mensual:	
Pere Junoy dos mesos	60
Antoni Iborra —	300
Subscripció extraordinària:	
Victoria Juaneda	100
Joan Arbonés	250
Riles Montaner	40
J. Soldevila	40
Josep Gonzalez	184
J. Bou	40
J. E.	40
Antoni Perenya	40
Enric Brufau	180
Augustí Rotg	50
Pere Aris	50
Remei Pla	50
J. Serrat	40
M. S.	40
Hipòlit G. Mestre	70
Lluís Aumatell	60
P. Gordo	140
Un targari	150
Un de Camallera	100
Emili Martí	40
Total	20.651
Envieu les subscripcions i donatius per gir postal al Compte courant postal Montpellier n.º 496.26, Josep Buirria, 8 bis, rue Ramon Lull, Perpignan, (Pyr-Or.)	
En el número 17 d'ENDAVANT donarem compte d'un donatiu de 200 francs fet per Antoni Bagües, en lloc de Sebastià Bagües. L'error queda subscrit.	

SERVEI INTERIOR DE LLIBRERIA DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

	Preu
L'URGELL, poesies d'Enric BRUFAU	32 frs.
EL CAMÍ DE CATALUNYA, de Baptista XURIGUERA	25
L'AHIR I EL DEMÀ DE CATALUNYA, per M. Serra i Moret	10
NOVA ERA, número 7	10
En castellà:	
« Figuras de la Revolución Española »	
BUENAVENTURA DURRUTI, de Ricard SANZ	15
En francès:	
LES DEVOIRS ET LES TACHES DU SOCIALISME, de Léon BLUM	5
DÉMOCRATIE A LA TERRE, de TANQUY-PRIGENT	7
LE SOCIALISME, de Jules GUESDE	10
LEON BLUM DEVANT LA COUR DE RIOM	35
LE PARTI SOCIALISTE AU PEUPLE DE FRANCE, de Jules MOCH	25
VIVE LA LIBERTÉ, dix contes illustrés pour enfants	22

Publicacions rebudes

L'ahir i el demà de Catalunya per M. SERRA I MORET
Text taquígrafic de la conferència pronunciada a Santiago de Xile el dia 29 de Maig del 1945, per Manuel SERRA I MORET, alta personalitat del socialisme català.
En venda al Servei Interior de Llibreria del Moviment Socialista de Catalunya, al preu de 10 francs l'exemplar.

Nova era (Portantveu del Partit Socialista Català)
En venda el número 7 al preu de 10 francs l'exemplar.
Comandes al Servei Interior de Llibreria del M. S. de C.

El producte de la venda de l'opuscle « L'ahir i el demà de Catalunya », així com dels exemplars del número 7 de « Nova Era », seran integralment destinats a engrassir la subscripció oberta a favor del « FONS PERMANENT DE SOSTENIMENT A LA RESISTENCIA CATALANA ».

Per Catalunya
Seta la direcció de J. M. Llado Piñeres, apareix mensualment a Niça la revista « Per Catalunya », amb textos d'escriptors catalans pertanyents a teu-

dencies diverses del catalanisme. I d'escriptors francesos prestigiosos. Publica il·lustracions, una magnífica portada en colors i lliura, a cada número, un « hors texte » signat per excel·lents pintors i dibuixants catalans.
El preu de l'exemplar és de 35 francs i el d'un trimestre 100 francs. Comandes i subscripcions a: Ramon Bojll, 14 bis, rue Meyerbeer, Niça (A. M.)

M. S. DE C. Convocatòria
Tots els adherents i simpatitzants del M. S. de C. dels Pirineus Orientals son invitats a la reunió d'informació que tindrà lloc a Perpinyà el diumenge 27 de gener, a les 9 del matí. Lloc de reunió, 8 bis, rue Ramon Lull.
Demanam noves
Pepeta Farré, 18, rue du Pardal, a Perpinyà (P. O.), demana notícies de Joan Farré Gasso, en la clandestinitat Joan Xavier, alliberat de la presó de Mauze (Dordogne) i desaparegut sense deixar rastre entre el 18 i 20 d'Agost del 1944.

Per a la Resistència interior de Catalunya

EL QUE NO US DIRA LA PREMSA FRANQUISTA

L'Assemblea de l'O.N.U. ha començat els seus treballs. — Els representants de la República Espanyola es desplacen vers Europa. — La monarquia no entra en els punts de vista americans en tant que solució del problema espanyol

LONDRES

El senyor Giral expressa la seva confiança en la Conferència que ha de reunir Anglaterra Estats Units França per a parlar del problema espanyol

El President Giral recomana a aquestes tres potències d'exercir sobre l'Espanya franquista totes les sancions econòmiques possibles i una pressió diplomàtica creixent. El senyor Giral pensa que el règim de Franco s'enfonsaria immediatament si els Estats Units, Anglaterra i França suspenguessin llurs trameses de petroli, de cotó i de cautxú a Espanya. L'eficàcia d'aquestes mesures es veuria doblada si els embargaments s'estenguessin a les expedicions de blat.

Parlant dels sofriments que això comportaria pel poble espanyol, el senyor Giral ha afegit que el Govern republicà havia pres totes les mesures per tal d'elevat el nivell de l'economia espanyola tan aviat com Franco sigui expulsat del país.

Les conversacions dels Aliats sobre el problema espanyol

En la Conferència que els ministres de negocis estrangers d'Anglaterra, Estats Units i França han organitzat per tal de parlar del problema espanyol, els tres ministres prendran les iniciatives pertinents per tal de provocar de l'altre costat dels Pirineus un canvi de règim tot preservant els espanyols del risc d'una nova efusió de sang.

El senyor Fernando de los Rios, ministre de negocis estrangers del Govern republicà espanyol, prossegueix a Washington les converses amb els homes d'Estat americans abans de traslladar-se a Anglaterra.

Endavant

La « neutralitat » de Franco

Obeint ordres, tots els que a Espanya poden parlar i escriure públicament — des del Ministre d'Afers Estrangers, fins al darrer periodista, passant pel Primat de l'Església — s'esforçan en demostrar que Espanya ha estat en tot moment neutral, que mai ha tingut cap simpatia pels estats totalitaris i que si algun moment no ha sigut en bé neutral, la seva no neutralitat a beneficiat als Aliats.

Doncs bé... Tenim davant els nostres ulls el qüestionari oficial per a l'examen d'Estat (examen per a obtenir el grau de batxiller). Obriu-lo. Filosofia matemàtiques, gramàtica... Història! No girem més fulles i llegim amb atenció. Val la pena:

Victoria de Inglaterra: el imperio inglés. Su carácter egoísta de explotador de pueblos inferiores. La agresión a los boers. Las vergüenzas de la India. Sentido materialista, comercial y financiero. Inestabilidad actual del imperio británico.

Los Estados Unidos del Norte de America. Sentido materialista e inferior de la civilización norteamericana. Falta de fundamento y de unidad moral. Inmoralidad financiera. Agresión injusta a España y a los países panamericanos. Nicaragua, Haití. Superioridad moral de Hispanoamerica sobre Norteamérica.

Necesidad de una renovación fundamental de la Civilización europea, hoy en un callejón sin salida. España y su misión ejemplar.

El Fascismo. Su sentido nacional, espiritual, histórico, dignificador de la persona humana.

Inestabilidad actual del Imperio británico. Sentido materialista e inferior de la civilización europea. El Fascismo, dignificador de la persona.

Realment, no cal que continuem llegint. Què en trauríem? És que, potser dubtem de la neutralitat espanyola, de la « democràcia orgànica » d'Espanya y su misión ejemplar? I, ca!

Nazis en Espanya

« Sunday Chronicle » es fa resso d'un comentari de ràdio New York segons el qual les autoritats americanes d'ocupació en Alemanya haurien descobert una llista de 9.000 nazis que, a desgrat de les negatives de les autoritats franquistes, viuen encara actualment amb tota tranquil·litat en Espanya.

Les delegacions de Falange espanyola tanquen les portes

Un reporter de « People » de Londres senyala des de Madrid que les Delegacions de Falange Espanyola, la majoria de les quals es troben a Sudamèrica, deixaran de funcionar illurs edificis i tancaran les portes en breu.

Tancat en senyal de dol, sens dubte!

Dos ministres espanyols arriben a Londres

Els senyors Irujo i Leyva, Ministres del Govern Giral, han arribat a Londres provinents de Mèxic.

« Asegura que el senyor Fernando de los Rios també hi és esperat i hom li presta la intenció de nomenar una delegació d'observadors espanyols a l'Assemblea General de les Nacions Unides. Els seus propòsits podrien coincidir amb les properes conversacions sobre el problema espanyol ».

El Secretari General d'Accio Cooperatista Catalana de viatge a Londres

Invitat pel Moviment de Joves Cooperadors anglesos ha arribat a Londres el nostre distingit amic Andreu Cortines, Secretari General d'Accio Cooperatista Catalana. El viatge d'Andreu Cortines permetrà al moviment cooperatiu català d'estrenger les relacions amb els medis internacionals de la Cooperació.

PARIS

Largo Caballero diu estar d'acord amb el sentir del partit socialista exposat per Prieto davant de les corts espanyoles establertes a Mèxic.

Largo Caballero, líder del Partit Socialista Obrer Espanyol, ha declarat estar d'acord amb la proposició del President de Cuba, Dr. Ramon Grau San Martín, i amb el sentir del P.S.O.E. exposat per Prieto davant de les Corts espanyoles establertes a Mèxic.

Largo Caballero estableix com a premissa que « caldrà establir un govern constituït per civils i funcionaris i magistrats que no hagin pres part en fets repressius ». La tasca d'aquest govern seria la d'expatriar Franco i tots els militars i falangistes que hagin còrrut responsabilitats, restablir les llibertats i els drets, concedir una amnistia general i repatriar els emigrants. Després d'un període prudencial per a formular el cons electoral, el govern dels « funcionaris » deixaria la plaça a un govern en el qual hi estarien representats tots els organismes polítics interessats en vigilar les eleccions.

La declaració de Largo Caballero preveu un plebiscit en el curs del qual el poble espanyol es pronunciarà per la monarquia o la República. « Afegeix que qualsevol que fos el resultat es convocaria tot desseguida les Corts Constituïdes ».

NEW-YORK

Els aliats i el Govern de Franco

Es preveu que els Aliats, en la propera Assemblea General de les Nacions Unides, elaborant un pla que consistiria: 1. en tallar totes les fornitures militars al govern de Franco. 2. en donar l'apoi de llur propaganda als republicans espanyols. 3. en rebaixar al rang d'agents els ambaixadors aliats en Espanya.

En el que concierneix el reconeixement del Govern republicà espanyol en l'exili, sembla que el punt de vista anglo-americà sigui, pel moment, el de considerar el Govern Giral com el representatiu.

El senyor Irujo visita al President Aguirre

El senyor Irujo, Ministre del Partit Nacionalista Base al Govern Giral, ha sortit fa uns dies de Mèxic cap als Estats Units, on residix el President Aguirre. El senyor Irujo pensa traslladar-se a Londres i qui sap si a França després.

MÈXIC

Dos nous sotsecretaris

Els senyors Pere Cané i Progrés Alfarche, ambdós pertanyents a la C.N.T., han estat nomenats sotsecretaris dels ministeris detentats pels senyors Leyva i Horaci M. Prieto respectivament.

Un representant del Govern Giral serà nomenat delegat d'Espanya a la zona de Tànger

De bona feut s'assegura que el representant d'Espanya a la zona internacional de Tànger, que es reorganitzarà el mes de març, serà nomenat pel Govern Giral.

Un jurista espanyol delegat al tribunal internacional de les Nacions Unides

El tribunal internacional de les Nacions Unides, continuador del tribunal internacional de la Haia, ha demanat al Govern de la República la tramesa d'una terna per a designar el representant jurista espanyol en aquell alt Tribunal.

El senyor Negrin parla molt pero no de tot... El tresor de la República

En una intervú concedida al setmanari mexicà « Revista de Revistas », el President de la República Espanyola, Senyor Martínez Barrio, ha declarat respecte als diners que es portaran d'Espanya, que foren els senyors Prieto i Negrin els qui es feren càrrec del tresor del « Vita ». El Sr. Prieto — ha afegit el Sr. President — ja n'ha donat compte al Govern de la República. El Sr. Negrin encara no n'ha parlat.

Ampliació problemàtica del Govern Giral

Moments abans de sortir de Mèxic als senyors Martínez Barrio i Josep Giral, els diputats socialistes han pres l'acord d'adreçar-se al President del Govern de la República Espanyola per a recordar-li que el problema d'una possible ampliació ministerial ha de sotmetre's ultra al senyor President de la República, a les Corts. Així ho entengué el propi senyor Giral al presentar-se davant de la reunió de Corts del 7 de Novembre, i així ho manifestà la susdita reunió en acordar la confiança al Govern Giral per l'estructura que prenia i per la significació amb què es presentà.

Sembla ésser que aquesta decisió complicaria l'ampliació ministerial del Govern Giral, tota vegada que els socialistes es troben ésser la minoria més forta de les Corts.

Washington

La monarquia no és una solució per a liquidar el problema espanyol, estimen els americans

Una certa efervescència regna en els medis monàrquics espanyols de Madrid, degut als darrers rumors segons els quals la monarquia tindria força possibilitats de substituir el règim franquista. A aquest respecte es declara a Washington que l'optimisme dels monàrquics seria exagerat, tota vegada que la substitució de Franco per la monarquia o una entesa directa entre Don Juan i el « Caudillo », no aportaria cap solució al problema espanyol segons els punts de vista americans.

Als nostres col·laboradors

La necessitat de donar sortida al material polític de primera actualitat, la col·laboració directa de Catalunya i el viu desig de reservar tot l'espai possible als comentaris que comporta la política catalana i de l'exili, ens priva del goig de publicar amb la regularitat que desitjariem els articles dels nostres col·laboradors d'ENDAVANT.

Per altre costat, la penúria de paper ens obliga a limitar el més possible la sortida del nostre periòdic, pe que, indirectament, retarda l'aparició dels treballs de col·laboració. Tanmateix, la Redacció té a bé palesar l'aportació valuosa dels nostres col·laboradors i els assegura que en la mesura de les possibilitats tots els treballs rebuts seran publicats.

LA REDACCIÓ.

Nota pregada de la « Federació Espanyola de Deportats i Internats Polítics víctimes del feixisme »

La « Federació Espanyola de Deportats i Internats Polítics Victimes del Feixisme », ens prega la publicació de la següent nota:

« Espanya viu una onada de terror. Una pausa, suficient, per a la realització dels mètodes més refinats d'eliminació humana. »

« Acudiren els mestres. Els S.S. i Gestapo que aconseguiren infiltrar-se en el nostre país durant i després de la desfeta del brutal règim nazi, han començat llur paper repugnant de catèdràtics inquisitorials. En la nostra Pàtria es superen tots els procediments pràctics damunt nostre a Alemanya. Es superen i amplifiquen. »

« Aqueixa situació anglososa sembla que no vol ésser compresa per aquells que, no fa gaire, clamaven per la desaparició dels règims de força. Esperem que l'atur es breu en el desig de recobrar forces. »

« La protesta platònica no pot substanciar promeses que ens semblaren havien de tenir una efectivitat pràctica. »

« Els Deportats Polítics Espanyols, força moral a la qual ningú pot fer oposició, hem de fer sentir la nostra disconformitat i protesta. Amb això ens distingim i distingirem. »

« Cal recabar, prop de les Cancelleries, la intervenció severa i amable per a evitar tant de crims i martiris. »

Al mateix temps, s'ha de demanar l'extradició de tots els S.S. i Gestapo aixoplugats sota el mantell de l'home pervers: el fatídic Franco. »

« Cadascu d'ells ha de respondre davant de les seves víctimes i en el mateix lloc on tingué lloc el crim. Hi ha texts que parlen d'això i que ens permetem de recordar. »

« Que totes les Departamentals, que tots els Deportats s'imposin l'obligació de fer seves aquestes peticions, amb afany d'ésser atesos i ajudats pels altres. »

« Que els dolors que hem sofert siguin estimul de solidaritat envers els que sofreixen allà baix. »

« En les nostres partits, en les nostres organitzacions, en el carrer, entre les nostres amistats, la veu del Deportat ha de fer-se sentir. Envieu telegrams a tots els Caps d'Estat, signatures individuals i col·lectives, articles a la premsa. Cal recórrer a tot procurant ésser dignes dins d'allo que ens uneix espiritualment. »

« Oblidem per un moment els nostres dolors físics i misèries materials, fent acreixer el respecte que s'ens té. »

« Fideis al compromís contret davant dels que ens quieren, i dels propis Estats que així ho determinen, que cadascu compleixi al seu deure. »

« Pel Consell Nacional, « El Secretari de Premsa i Propaganda. F. FOYO. »

« El problema espanyol no existeix » diu FRANCO

El govern franquista ha publicat darreterament una nota oficial en la qual es protesta de « la campanya insidiosa de difamació emesa per la premsa extremista de l'estranger contra Espanya », tot dolent-se de què « certes personalitats oficials de certs països participin a aquesta campanya oblidant els més elementals deures de cortesia internacional ».

Espanya ha reglat — diu la nota — fa més de sis anys, per la victòria nacionalista, el seu programa fonamental « de la mateixa manera que el mon durant la darrera guerra ». La nota afegeix que Espanya ha mantingut una actitud pacífica durant tota la guerra mundial, i diu que alguns documents proven que els bel·ligerants dels dos camps havien projectat d'atacar Espanya, la qual estava ben decidida a defensar la seva independència.

Després de remarcar que la vida en Espanya és absolutament normal des del 1939, a desgrat dels esforços fets des de l'exterior per provocar tota mena d'incident, la nota conclueix: « Espanya no accepta cap ingerència estrangera en els seus afers interiors... Ella manté els seus drets i està disposada a isolar-se de tota aquells que tenen una concepció deformada de les relacions internacionals ». Es considera imminent la tramesa d'una nota diplomàtica de protesta contra les properes consultes franco-anglo-americanes respecte a Espanya, per la bona rao: « que el problema espanyol no existeix ».

Les ciniques protestes de Franco mereixen un llarg comentari. Preferim, tanmateix, transcriure el que li dedica LE POUILAIRE de París, el qual, en contra de les objeccions franquistes, escriu:

« La reacció de Franco davant la monarquia que li ha estat feta, és curiosa i inesperada. »

« El dictador s'embolcalla en la dignitat nacional per a proclamar que Espanya no tolerarà cap intervenció de l'estranger, i compta que aquesta orgullosa actitud agrandarà al seu entorn tot el poble espanyol: almenys així ho diu ell. »

« Remarquem que no es tracta pas d'intervenir en Espanya. Es tracta justament de tot el contrari, és a dir, d'anar-se'n i d'ignorar Franco i la seva Falange. »

« El que no manca pas de gràcia és la indignació de Franco contra la intervenció estrangera. Si hi ha a Europa un govern que no pot en cap cas condemnar la intervenció estrangera, aquest és justament el seu. Franco ha estat portat al poder per la intervenció estrangera. Sense el canons material i armat d'Itàlia i d'Alemanya, mai no hauria pervingut al poder, mai no hauria pogut vèncer els exèrcits legals de la República. Un rebel al servei de l'Exa, heu ací el que és Franco. I si una intervenció directa per desbancar-lo es produís en Espanya — cosa que ningú pensa — es podria dir que no seria més que una contra-intervenció per replaçar cada cosa al seu lloc i redonar a Espanya la seva llibertat robada pels italians de Mussolini i pels alemanys de Hitler. »

« Las andanzas de Negrin »

D'una intervú feta per un redactor de « Adelante » al General Saravia, Ministre de la Guerra del Govern de la República, retallem els passatges següents:

— Quines gestions realitza actualment Dr. Negrin? Suposeu un traspàs per al Govern de la República per l'efecte bilateral, discrepant, que les seves visites ocasionen?

— No. No us alarmeu. El senyor Negrin visita a qui li sembla i a qui pot, i diu el que li plau dir. No hi ha, però, mal major. Convé, tanmateix, que subsaneu un error de les agències de premsa, respecte a això que hom anomena « sus andanzas ». Oficialment, el senyor Negrin no ha estat rebut per ningú, que jo sàpiga. Maneja molt bé, això sí, aquest rafal de relacions personals i les aprofita amb força oportunitat — cal reconèixer-ho. A Washington, per exemple, hicaigué com un llampec en quan s'assabentà que un conegut seu acabava d'ésser momentàniament interinament el Departament d'Estat. I les agències que simpatitzen amb la causa antifeixista espanyola s'apressaren, amb certa lleugeresa, a publicar « l'esdeveniment ». Al·lo que no es publica amb tants platerets és, segurament, el més eficaç. Les visites que els meus companys de ministeri fan a les cancelleries en nom del Govern són les que, sense tanta publicitat, fan sorgir els esdeveniments internacionals que estem vivint.

— El Sr. Negrin complí la disposició del Govern de la República anaraguda a la « Gaceta » relativa al lliurament al Tresor Nacional de tots els béns de l'Estat en possessió de particulars?

— Considero inútil parlar-lide les necessitats econòmiques que suposa la nostra tasca. »

« El General Saravia esquivava la « inútil » resposta darrera. El senyor President de la República Espanyola ha estat més explícit: Prieto ha passat comptes; Negrin, no. »

Les ofenses de l'heretgia catòlica

per Victor CATALAN

No és hora encara de poder jutjar en el seu abast el crim monstruos com a per aquesta falsa religió, degenció del paganisme roma camuflat de cristianisme.

Els que ens podem aixecar amb vida de la seva brutal persecució, descarnada despietada i mal encoberta, aquesta vegada, per la profunda habilitat del doble joc hiòcrita dels seus dirigents, no hem pogut encara aplegar-nos per enjudiciar degudament la monstruositat en un magne procés de reafirmació espiritual i d'acusació definitiva a aquella vella internacional anticristiana, materialista i anti-espiritualista, que té els dies comptats. Volem, però, donar la primera veu denunciant en casos concrets, una obra de persecució que per la seva magnitud, ordenat i metòdic procediment, i perseverància, resulta una veritable superació de les anteriors i històriques persecucions com per exemple la dels albigesos i dels hugonots.

Al moment de la caiguda d'Alemanya, quan tota la consciència espiritual del món s'estremia al conèixer els horrors dels camps de concentració alemanys, el Papa es va veure obligat a dir alguna cosa per explicar el seu mutisme i la seva aparent no-intervenció. Si hagués pogut donar alguna explicació satisfactoria de la seva no intervenció en la denúncia i acusació del gran crim nazi, hauria ja, amb això, camuflat la seva veritable col·laboració amb el crim, segons la seva tàctica inveterada; però aquesta vegada no ha reeixit.

Diu que no va intervenir contra el que ell anomena espectre satànic del totalitarisme alemany per no perjudicar els catòlics alemanys, els quals, si sentissin ideals espirituals i la seva religió fos de sacrifici, haurien d'haver intervingut ells mateixos, però el cas és que no tan sols no varen intervenir, sino que el seu Papa declara que ell no va fer-ho per tal de no perjudicar la seva clientela dins Alemanya. Quin esperit de sacrifici, el de la religió catòlica!

Però els que hem sofert directament la repressió del totalitarisme catòlic espanyol, varem pensar de seguida: Doncs a Espanya, amb govern totalitari catòlic, quina temença hauria de tenir el Papa al denunciar els crims comesos ací?

Però encara és molt més: Entre les monstruositats comeses n'hi ha una a la qual hauria d'ésser particularment sensible la consciència cristiana. És el fet constant, repetit i sistemàtic, que els indults concedits pel « Caudillo » invariablement arribessin a la preso després de l'afusellament de la víctima, Testimonis en som, a més dels familiars, tota la població penal, però especialment els qui, com jo, condemnat a 30 anys, al tornar del consell on ens jutjaven de 60 en 60, tots en 30 minuts de vista col·lectiva de la causa, sols el temps suficient per a què el fiscal pogués enunciar les penes, ens posaven junts amb els de petició fiscal pena de mort. Aquesta prudent mesura era motivada pel fet molt freqüent que el tribunal millorava la petició fiscal i el que restava relativament tranquil al sentir que el fiscal sols li demanava 30 anys al cap d'uns dies, a les dues de la matinada s'assabena que el tribunal li havia millorat la petició fiscal, i se l'emportaven per a la càrcer. Son innumerable els casos.

que, en aquelles cel·les de condemnats a mort, he presenciat sortides per afusellar, seguides l'endemà, o uns dies més tard, de la notificació d'indult, que l'escrivent de la galeria acomplia formulàriament a la cel·la de la víctima o al pati dels condemnats a mort.

A la preso de Barcelona, a més dels dos capellans fixos, un d'ells el Sr. Martí Torrent, que ha rebut tots els honors polítics i eclesiàstics, venien per dotzenes els confessors capellans o pares per confessar als condemnats, fer plàtiques a llur pati o en visites particulars. Molts venien per anunciar a les víctimes la imminència de llur indult, comprat per les famílies a Burgos amb sacrificis veritablement heroics. Horors, diners, joies, presència d'ànim, influències, tot es gastava pel fill o el germà o el marit. L'indult es conseguia. El familiar corria, podia aconseguir una conferència entre reïxes, donava la garantia d'haver vist ell mateix l'indult firmat. Al principi, alguns varen tenir unes hores d'alegria il·lusió. Aviat la notícia de l'indult era una fatal notícia que l'hora era arribada. Jo he vist la desesperació d'alguns indultats a l'arribar a la cel·la amb la fatal notícia. Aquella nit se l'emportaven. L'endemà el tornaven a cridar a la cel·la o al pati per a indultar-lo.

El Papa no ha pogut denunciar a la consciència espiritual del món aquest fet monstruos per no perjudicar els falangistes i requetés catòlics que retenien l'indult d'una pena capital injustament donada en consell de guerra col·lectiu en 30 minuts per 60 processats, per un tribunal de militars catòlics, fervors d'un govern totalitari catòlic, dintre un estat catòlic pujat al poder per la victòria catòlica d'una creuada catòlica, recolzada militarment pel feixisme catòlic i benedicida per la mà catòlica del Papa catòlic.

Tampoc, i per la mateixa raó, no ha pogut denunciar el Papa els centenars de capellans catòlics bascs afusellats per separatistes pel govern catòlic de Franco, ni l'organització policíaca, gestapo catòlica, amb ordres directes del Vaticà i organitzada aquí pel seu nomenat especial cap de la persecució, pare Tusquets, perseguidor de cristians, protestants, teosòfs, francmaçons, quakers, etc., o sigui tots els que professaven obertament el nostre espiritualisme enfront del materialisme catòlic.

No ho podia denunciar tot això perquè hauria denunciat el pervers materialisme catòlic que ell regex des de la càtedra usurpada a S. Pau
Barcelona, 12 de desembre 1945.

Mes proves dels desitjos intervencionistes de Franco

El general Franco desitjava vivament una aliança militar amb els nazis i si els seus desitjos no arribaren a realitzar-se fou degut al fet que Hitler considerava l'aportació del « Caudillo » sense valor per a la seva guerra. La descoberta de l'arxiu secret de la correspondència Hitler-Franco-Mussolini ha posat al descobert les proves irrefutables dels desitjos intervencionistes de Franco. Actualment, totes les peces d'aquest arxiu es troben en mans del Departament d'Estat americà. Els documents descoberts fan llum sobre la història de les relacions franquistes amb les potències de l'Eix. L'examen de la correspondència es prossegueix. El periòdic « Yorkshire Evening News » ha publicat uns quants d'aquests documents i, en ells, s'hi deslluma la doble política de traïció de Franco envers el poble espanyol i els Aliats.

Un oficial superior americà, encarregat de la classificació dels documents descoberts ha manifestat: « Cal maliciar-se de la política secreta que Franco ha sostingut des dels primers temps de la guerra civil espanyola amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista. Pel moment no puc ésser més explícit ».

Endavant

Un exemplar: 5 frs.
Subscripció de 10 « 60 «
Amb el preu de la subscripció van compreses les despeses d'envio.

Endavant

BUTLLETI INTERIOR DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

Sense cap mena de rancor

Els anglesos sempre han dit que no volien immiscuir-se en la política interior d'Espanya ni de cap altre país. No se si ha estat així. El cert és que jo voldria que mai no possessin el nas en les coses de casa nostra; i ara mateix, tampoc em plau oír a través de la radio anglesa panegírics sobre don Juan o bé descripcions dels viatges de Gulliver, és a dir, del Dr. Negrín.

No, els principis que deuen informar la política internacional cal que siguin plançons directes de la idea democràtica i no manifestacions més o menys ardides d'un sistema capitalista, altrament la pau serà sempre l'estel del nord que captiva però inabastable. No regatejo el grau de civilitat del poble anglès i menys encara la seva preparació política, que són efectives i indiscutibles; crítico, i res més, el comportament dels laboristes, els nostres germans d'ideal, pel minso servei que fan a la causa que ens és comuna: el socialisme.

Esperàvem i teníem motius per esperar d'ells una conducta més clara i més decidida envers no altres, unics representants de la legalitat a Espanya. Car el dilema República monarquia mai no hauria dit que pogués sorgir en el que fa referència a casa nostra, de la boca d'un socialista anglès, més interessat que ningú en la constitució d'un bloc occidental que no serà possible si continuen per aquest camí.

M'adono de les dificultats interiors que tenen com a conseqüència de la revolució que fan en el terreny econòmic a casa seva, però en del que oblidin que, si bé havien contret el compromís davant el poble en les darreres eleccions de dur-la a terme, també és cert que per aglutinar l'estat d'opinió entorn d'ells havien fet ploure a bots i barrals damunt del cos electora l'idea en cas de triomf de llur candidatura, de la solució justa i necessària del problema espanyol.

« EL CONSELL NACIONAL DE LA DEMOCRACIA CATALANA té per fi l'enderrocament del franquisme, l'alliberament de Catalunya i l'establiment d'una normalitat democràtica. Subsistirà fins que s'hagi constituït a Catalunya un Govern català que sigui representació viva de l'esperit que ha informat la creació de l'esmentat Consell ». (Bases de Constitució del C.N.D.C.)

Lletres de Catalunya

Disturbis estudiantils a Barcelona

Nosaltres també hi érem entremig d'aquests estudiantils que, els primers, manifestaren públicament i obertament, a barreries de l'any, contra el règim de Franco, prenent peu de l'augment abusiu de preus que des de fa un temps no cessen de pujar vertiginosament.

La protesta s'inicià a l'Escola Industrial, els murs de la qual son plens de pasquins d'agitació editats pel FRONT DE LA LLIBERTAT. L'augment dels tramvies havia mortificat especialment els deixebles d'aquest centre d'ensenyament popular al qual hi assisteixen, de tots els indrets de Barcelona, dotzenes de xicots de totes les classes socials empenyuts per l'anany de millorar llur preparació professional.

Unànime, la protesta no trigà en propagar-se als altres centres docents tals com la Facultat de Medicina, Universitat propiament dita on s'hi troben les facultats de Dret, Filosofia i Lletres, Ciències i Farmàcia; Escola d'Estudis Mercantils i, més tard, a tots els Instituts de Segon Ensenyament.

Integrada per més d'un miler d'estudiants, la manifestació de protesta s'organitzà a l'Escola Industrial i, rera una gran pancarta en la qual s'hi llegia « ABAIX L'AUGMENT DE PREUS », es dirigí carrer de Muntaner avall amb al propòsit d'arribar fins a la Plaça de la Universitat. En creuar el carrer Arago, a mig camí aproximadament del nostre objectiu, una companyia de guàrdies ens barrà el pas i carregà brutalment contra els manifestants capdavanters. Una dotzena anaren a terra i alguns resul-

taren ferits, un d'entre ells de certa gravetat. Els primers petards foren llençats. La manifestació fou momentàniament dissolta. Es practicaren unes cinquanta detencions. La manifestació es refeu i per itineraris diferents arribarem a la Plaça de la Universitat on les càrregues, els petards i l'aldarull persistiren fins a la tarda. El tràfic es paralitzà repetidament. Els vianants, adossats a la pared o des de les portalades, seguien àvids les corredisses. Cap a la caiguda de la tarda, els ànims s'apaivagaren.

Els incidents prosseguiren, però, els dos dies següents, dimecres i dijous. Els actes d'hostilitat contra la Companyia de Tramvies foren molts i variats: es bloquejà la via amb grosses pedres, es feren explotar sorollosos petards dessota dels cotxes, assajarem de volcar-ne alguns, d'incendiar-ne d'altres i, per descomptat, es trencaren vidres a desdín...

Els resultats foren inegables. Més de cent detencions, clausura de tots els centres docents de Barcelona ciutat, malestar entre la població civil i comentaris, comentaris i més comentaris.

Els que restarem, després d'haver ovacionat als nostres detinguts, ens sentirem satisfets. El senyor Barba — hom el coneix per l'Omnia-mitja, a conseqüència de les raions que distribueix a rao d'onza i mitja per cap — ha rebut la felicitació natalenca dels estudiants de Catalunya. Quan les classes reprenguin, en tornarem a parlar. És possible que a la propera no siguem els estudiants sols.

LA TERRA

per J. PURCALLES SALVA

En el numero 6 d'ENDAVANT publicarem un article amb el mateix títol que encapçala el present. En ell assenyalem els mètodes d'una assenyada estructuració per tal que la terra no romangui improductiva a Espanya, i hi fixarem les normes distributives; normes que felen, per la justa emancipació del que la treballa, que es posés una fita a odís antics i arreïats, i a les convulsions dimanants d'un estat de probresa i d'ignorància.

Avut parlem d'alguns aspectes omissos en l'article susdit, és a dir, dels mitjans de redempció del treballador de la terra, dels terminis i del capital per a l'amortització.

I si nosaltres reconeixem que el triomf dels laboristes anglesos constituïa la premisa de la gran victòria socialista arreu de l'Europa occidental, i ens en servim, avui reconeixem que llur posició envers nosaltres, habilitat potser, però evidentment injusta, ens perjudica i malserveix els ideals universals que ells defensen, i nosaltres també.

Aquesta és la rao del nostre disgust, del nostre desencanar. Almenys, militants d'una altra concepció política o filosòfica, tindri-m el recurs d'usar de la mentida, però nosaltres no podem. Aquesta cosa ens fa bombolles a les mans, i no ens plau.

Ja sé que la política dels tres grans gira entorn d'interessos fortíssims. No parlaré de la política americana i tampoc ho faré de la russa, car lògicament son els comunistes qui haurien de fer-ho amb veritable disgust.

A nosaltres ens escau criticar la política anglesa, exigir d'aquesta posicions més clares i lleials. Doncs, si els comunistes no ho fan de llur patria universal, és perquè en el fons del fons no gaudeixen de la llibertat que disfrutem nosaltres, els socialistes de la Península Ibèrica, que no devem res a ningú, ni tampoc cap hipòeca ens empeny a l'agraïment desmesurat.

E. BRUFAU.

Els mitjans de redempció se'ns presenten molts senzills i per tant, fàcils, ja que cal acceptar l'automatisme vigent que opera en les innovacions d'adjudicació de drets al conreuer. Respecte als terminis i al capital d'amortització, cal evocar les xifres exorbitants que imposaven els terratiners a un ambient d'encobriment governamental abusiu, per tal d'arribar a la conclusió de què tota mesura per radical que sigui, serà sempre insuficient per, a esmenar i rescabalar la quantitat d'energies usurpades sense cor ni enteniments per aquells.

N'hi haurà prou, doncs, que molts vampirs, que mai no podran tenir la benevolença de la massa noixent i creixent dintre un marc d'educació creadora i laboriositat constructiva, restin al descobert de tota impunitat i es vegin obligats a sotmetre's al nivell de qualsevol altre ciutadà, als gaudis de dret que continen amb la categoria d'home valoritzat i honest.

Escalents i ben encoratjadors son els principis establerts per E.J. Armengol en el numero 12 d'ENDAVANT i assenyats els blasmes a una Reforma Agrària elaborada d'acord amb la nostra Constitució i que no feia altra cosa que amuntegar incongruències.

Una vegada sentades les bases socialment justes del nostre edifici agrari, la missió primordial de la tasca a desenvolupar ha d'ésser la de condensar el màxim possible l'esforç de conjunt a fi de remoure la terra i posar-la en condicions de rebre tot l'escalf i l'estímul per tal d'intensificar a bastament la seva producció.

Adobs i rigadú, adaptació a les especialitats de producció previ anàlisi que determini la qualitat de sembra i plantació més adients. I aquesta organització preliminar al redreçament del nostre sol ens permetria, tot contemplant la tasca parcel·lana en el domini forestal, esperar l'arribada d'una economia florent entorn de la qual es recolzarien, a poc a poc, els factors industrials i comercials d'un veritable renovament econòmic. No cal dir que una vegada en marxa els nostres projectes, tots els vicis d'espeulació de la terra s'enfonsarien automàticament.

Per a menar a bé aquesta tasca, caldria deixar de comptar sobre els geverns que, en altres situacions, s'han fet acreedors d'una política eixorca i inútil. El renovament econòmic no podria anar desparellat d'un renovament polític.

No val, per a justificar-se, l'ampar de la incompetència. Certs problemes son de la competència de tots i a l'abast de totes les intel·ligències, a condició d'ésser servits per una voluntat increbantable i desinteressada. La terra és la base de la natura de la qual en depenen la formació econòmica, social, i fins i tot espiritual de l'home segons l'us que d'ella en fa. L'espeulació i l'egoisme han menat les coses tothora pel mal camí. Els privilegis il·limitats dels latifundistes, fent de la terra l'us que els ha plagut, han provocat el desordre i el caos i han determinat un endarreriment econòmic que ha fet miserables i famolenques les classes camperoles que hi estaven sotmeses. Els privilegis incomprendibles dels trusts, companyies explotadores, i l'acumulació individual, han creat el desgavell i han enès el refus i el blasme més violent en les masses desebudes per mil promeses.

Sortir d'aquest estat de coses està l'ànim de tots.

Nacionalitzacions, socialitzacions i assaigs de col·lectivitzacions i distribució de la terra, son les fies del camí a seguir. Heus ací l'obra a realitzar a casa nostra en el marc d'una legislació assenyada que tingui el to de la legalitat que precisa l'ordre, dins d'una tasca enlairada, ardida, missatgera d'una pau ben apuntalada.

La creació de consells de competència locals, provincials i regionals, sota la guia d'un consell superior d'Economia nacional, constituïts per tots els elements assessors de teoria i pràctica experimental, renovables regularment per elecció i vot de tots els immatriculats agrícoles, podrien ésser els administradors d'aquesta gran obra que hauria d'encarrilar la Península pels viarans del benestar, de la prosperitat i de l'ordre social.